Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi (INSAC)
9-11 Ekim 2025

Güvenlik Kültürü Sosyal Politikanın Çocuğu mu, Yoksa Yetimi mi?

Is Safety Culture the Child of Social Policy, or Its Orphan?

Dr. Öğr. Üyesi Kaan Koçali
İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu, İstanbul Gelişim Üniversitesi
kkocali@gelisim.edu.tr

Özet: *İş sağlığı ve güvenliği (İSG), uzun yıllar yalnızca iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemeye yönelik teknik ve yasal bir alan olarak görülmüştür. Ancak günümüzde İSG, insan onuru, çalışan hakları ve toplumsal refah ile doğrudan ilişkili bir sosyal politika unsuru olarak ele alınmalıdır. Güvenlik kültürü, iş yerinde risklere ve önlem alma davranışına ilişkin paylaşılan değerler, inançlar ve uygulamalar olarak tanımlanır; çalışanların ve işverenlerin davranışlarını, devletin ve kurumların politika üretme kapasitesini yansıtır. Ancak kritik bir soru ortaya çıkmaktadır: Güvenlik kültürü, sosyal politikanın özenle beslediği bir "çocuk" mudur, yoksa politika boşlukları ve kurumsal ihmal nedeniyle korunmasız bırakılmış bir "yetim" midir? Çalışma, öncelikle İSG ve sosyal politika arasındaki kavramsal ilişkiyi ortaya koymakta; önleyici tedbirler ile refah temelli politikaların nasıl birbirini güçlendirebileceğini tartışmaktadır. Daha sonra Türkiye'deki İSG politikalarının mevcut durumu, yasal düzenlemeler, kurumsal yapılar ve uygulama süreçlerinde karşılaşılan zorluklar analiz edilmektedir. Bu bağlamda Türkiye'nin İSG politikalarının Avrupa Birliği standartlarıyla uyumu ve uygulamadaki eksiklikler üzerinde özel olarak durulmaktadır. Çalışmada ayrıca, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler karşılaştırmalı olarak incelenmekte; İSG'nin sosyal politika çerçevelerine entegrasyonunda farklı yaklaşımlar ve refah rejimlerinin güvenlik kültürünün sürdürülebilirliğine etkileri değerlendirilmektedir. Sosyal politikanın İSG'yi yeterince kapsamadığı durumlarda güvenlik kültürünün kırılganlaştığını, toplumsal maliyetlerin arttığını ve kurumlara olan güvenin zayıfladığını göstermektedir. Buna karşılık, İSG'nin kapsamlı sosyal politikaların bir parçası olduğu durumlarda, güvenlik kültürü yalnızca iş yeri refahını değil, aynı zamanda ulusal kalkınmayı da destekleyen bir unsur haline gelmektedir. Sonuç olarak çalışma, güvenlik kültürünün güçlendirilmesi için İSG'nin teknik bir yükümlülük olarak değil, sosyal politikanın stratejik bir ayağı olarak ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.*

Anahtar Kelimeler: *iş sağlığı ve güvenliği, sosyal politika, güvenlik kültürü, çalışma hayatı, çalışan refahı*

Abstract: *Occupational health and safety (OHS) has long been considered a technical and legal domain aimed at preventing workplace accidents and occupational diseases. However, in contemporary labor relations, OHS must also be understood as an integral part of social policy, directly linked to the protection of human dignity, workers' rights, and social welfare. Safety culture, defined as the shared values, beliefs, and practices that shape attitudes toward risk and prevention in the workplace, stands at the intersection of these two domains. It reflects not only the behavior of employees and employers but also the capacity of governments and institutions to design and enforce effective policies. Yet, a critical and provocative question arises: Is safety culture the "child" of social policy, nurtured and sustained by it, or is it an "orphan," left vulnerable due to policy gaps and institutional neglect? The study first outlines the conceptual relationship between OHS and social policy, emphasizing how preventive measures and welfare-oriented policies can mutually reinforce each other. It then examines the current state of OHS in Turkey, analyzing national legislation, institutional structures, and the challenges of implementation. Particular attention is paid to the alignment of Turkish OHS policies with European Union standards, as well as to the gaps that persist in practice. A comparative perspective is introduced through the analysis of both developed and developing countries, highlighting the variations in integrating OHS into social policy frameworks. The discussion explores how differing welfare regimes influence the sustainability of safety culture and the extent to which states prioritize worker protection in their broader socio-economic agendas. When social policy fails to adequately incorporate OHS, safety culture remains fragile, leading to increased societal costs, preventable accidents, and erosion of trust in institutions. Conversely, where OHS is embedded within comprehensive social policies, safety culture becomes a driver of not only workplace well-being but also national development. The paper concludes by arguing that strengthening safety culture requires treating OHS as a strategic pillar of social policy rather than as a technical afterthought.*

Keywords: *occupational health and safety, social policy, safety culture, working life, employee welfare*